

РЕШЕНИЕ

№ 58

гр. Павликени, 27.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПАВЛИКЕНИ, I СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Евелина П. Карагенова

при участието на секретаря Боряна Д. Николова
като разгледа докладваното от Евелина П. Карагенова Гражданско дело № 20214140100674 по описа за 2021 година

Постъпила е искова молба от „Райфайзен/България/“ ЕАД гр.С. чрез юрисконсулт Л.Х. по предявени обективно съединени установителни искове и осъдителни обективно съединени искове срещу П. П. П. от гр.Б. ч., община П. по издадена заповед по чл.410 от ГПК по ЧгД № ***/2021г на ПРС. В нея се посочва, че въз основа на заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.410 от ГПК от „Райфайзен/България/“ ЕАД гр.С. е образувано Чгрд.№***/2021г. по описа на ПРС и е издадена заповед по чл.410 от ГПК. Твърди се, че въз основа на договор от 17.02.2016г ищецът е отпуснал на ответницата студентски кредит в размер на 5040лв. чрез заплащане на 8 такси за обучение с краен срок 05.12.2030г с уговорена фиксирана възнаградителна лихва, с гратисен период за погасяване на кредита от 58месеца от сключването на договора, а именно до 05.12.2020г, като в гратисния период се начислява възнаградителна лихва върху усвоената и непогасена главница. След гратисния период, кредитът е следвало да се издължи на 120 равни анюитетни месечни погасителни вноски, включващи главница и лихва по представен погасителен план с размер на погасителна внока от 61.01лв., с падеж-пето число от съответния месец. Съгласно чл.6.2 от договора при неплащане на минимум 3 последователни месечни вноски, банката има право да обяви всички суми по кредита за предсрочно изискуеми. Ищецът твърди, че ответницата не е заплатила вноски с падежни дати 05.01.2021г, 05.02.2021г и 05.03.2021г, 05.04.2021г, 05.05.2021г . Банката е обявила предсрочна изискуемост на кредита на 25.05.2021г и е изпратено писмо до ответницата на 27.04.2021г. Отделно от това ищецът прави изявление до ответницата в исковата молба за

предсрочна изискуемост на кредита от 17.02.2016г като се позовава на чл.235 ал.3 от ГПК в рамките на претендираните суми. Предявени са и обективно съединени осъдителни искиове при условията на евентуалност при частично отхвърляне на главните искиове като неоснователни. Моли съда да постанови решение и да бъде осъдена ответницата да заплати на ищеца сумите: 5254 изискуема главница, представляваща 153.57лв. редовно падежирали главници за периода 05.01.2021г до 05.05.2021г и 5100.90лв. предсрочно изискуема главница от настъпване на предсрочната изискуемост с дата 25.05.2021г; 169.28лв. редовна възнаградителна лихва за периода 05.12.2020г—24.05.2021г вкл.; 4.44лв. обезщетение за забава върху редовно падежирали главници от 05.01.2021г-05.05.2021г, начислени за периода 05.01.2021г-24.05.2021гвкл / като за 13.03.2020г -13.05.2020г не е начислено обезщетение за забава; 34.01лв. обезщетение за забава в размер на законната лихва върху предсрочно изискуемата главница за периода 25.05.2021г-17.06.2021г вкл и законна лихва върху главницата , считано от 18.06.2021г до изплащане на вземането. Претендира за направени разноси по заповедното и настоящото производство. По отношение на предявените евентуално осъдителни искиове, моли съда при евентуално частично отхвърляне на главните искиове, съдът да осъди ответницата да заплати на ищеца сумите: 5100.90лв. предсрочно изискуема главница на 25.05.2021г; 169.28лв. редовна възнаградителна лихва за периода 05.12.2020г—24.05.2021г вкл.; 34.01лв. обезщетение за забава в размер на законната лихва върху предсрочно изискуемата главница за периода 25.05.2021г-17.06.2021г вкл, ведно със законната лихва върху всяко вземане, считано от предявяване на исковата молба в съда. Претендира за направени разноси по настоящото производство.

В едномесечния срок е постъпил писмен отговор от ответника чрез назначения му особен предсатвител. Оспорва исковите по основание. Твърди, че не е налице изискуемост на вземането и не е настъпила предсрочната изискуемост на договора. Твърди, че ищецът не е положил достатъчна грижа за достигане на волята му за предсрочната изискуемост до длъжника, неизползвайки посочените от длъжника адреси за кореспонденция. Липсват данни за достигане на уведомителното писмо до длъжника поради което претендираното парично задължение не е ликвидно и изискуемо. Твърди, че клаузата в договора по чл.4.4 , предвиждаща възможност лихвата да се капитализира годишно, не произвежда правно действие. Моли съда да отхвърли исковите като неоснователни и недоказани.

Съдът намира, че е сезиран с обективно съединени искиове чл.415 ал.1 вр.чл.422 от ГПК вр чл.430 ал.1 и 2 от ТЗ и при условията на евентуалност обективно съединени осъдителни искиове по чл.430 ал.1 и 2 от ТЗ.

Главните обективно съединени установителни искиове са предявени след проведено заповедно производство и в срока на разпореждането на съда за предявяването им. Следователно същите са допустими.

По основателността на главните обективно съединени искиове: Съдът намира, че безспорно се установява, че между страните е сключен договор за студентски кредит от 17.02.2016г., по силата на който на ответницата е предоставен кредит в размер на 5040лв. за

заплащане на 8бр такси за обучение като окончателния размер на кредита се определя от сумата, усвоена от кредитополучателя до изтичане на гратисния период от 58 месеца, считано от датата на сключване на договора до 05.12.2020г. Кредитът следва да се заплаща на 120равни анюитетни месечни вноски, дължими на 5-то число от съответния месец, считано от 05.01.2021г до 05.12.2030г .Съдът намира, че посоченият договор попада в приложното поле на Закона за кредитиране на студенти и докторанти. Съдържанието на договора съответства на специалните изисквания по чл.19 и чл.21 от ЗКСД, доколкото не е предвидено обезпечение и средствата е следвало да бъдат превеждани по конкретно посочена банкова сметка на ВУАРР гр.П.- 119 месечни вноски като първата вноска следва да се преведе по друга банкова сметка.Представен е погасителен план -неразделна част от договора. В тази връзка от събраните по делото писмени доказателства се установява по безспорен и несъмнен начин, че между страните по делото са възникнали облигационни отношения по силата на този договора, по силата на което да възниква задължение за изпълнение.Размерът на плащанията на ищеца е установен от представените писмени доказателства- договор, погасителен план, неплащане от страна на ответницата на суми по кредита, писмо-уведомление за дължимите суми, справка по чл. 366 от ГПК. От последната е видно, че усвоената сума по кредита за 8 вноски е общо 4080лв., като на всяка от тях е начислявана лихва съгласно чл. 4.4 от договора и усвоената и непогасена главница е 5100.90лв., просрочената редовна лихва е 19.84лв. Посочено е, че просрочената главница към 18.06.2021г е 5245.47лв, просрочената редовна главница е 169.28лв. и 34.01лв. е просроченото обезщетение за забава.Според чл.6.2 от договора банката има право да обяви кредита за предсрочно изискуем при неплащане от страна на кредитополучателя на три последователни погасителни вноски. По делото е представено писмо изх.№ ***/27.04.2021г , ведно с известие за доставяне, че ответницата не е заплатила дължимите месечни вноски за периода 04.01.2021г-27.04.2021г .Кредитът е обявен за предсрочно изискуем на 25.05.2021г и осчетоводен като такъв. Уведомление е изпратено на длъжника на известния адрес на ответницата чрез „Български пощи“ ЕАД, като то е върнато с отбелязване „непотърсен“на 25.05.2021г.

В съдебната практика се приема, че за връчен редовно от външна страна и достигнал до длъжника, се смята документ, който му е предаден лично или на негов пълномощник срещу подпис или по възлагане от нотариус /чл.50 ЗННД/ или от частен съдебен изпълнител /чл.43 ЗЧСИ/. Съдът намира, че упражняването на правото на кредитора да обяви кредита за предсрочно изискуем изисква уведомлението да е достигнало до длъжника. В случай, че в договора няма уговорки относно връчването на съобщения и пощенската пратка е върната като недоставена, независимо от причините за това, волеизявлението на кредитора за обявяване на предсрочна изискуемост на вземането по договора за кредит не може да се счита получено от длъжника. Настоящият съдебен състав приема, че длъжникът не е бил уведомен за обявяването на предсрочната изискуемост на кредита. Ако в договора не са разписани ясно съответните предпоставки или фактически констатации, при наличието на които ще се счита, че е положена дължимата грижа от кредитора, и ако неуспешният опит за връчване не е приравнен на фактическо получаване и не е обвързан с конкретни последици

за получаващата страна, то не може да се приеме, че договорната клауза предвижда фингирано връчване на съобщения. В настоящия случай нито в посочените клаузи, нито в останалите договорни клаузи са предвидени ясни правила относно предпоставките, при които кредиторът може да счита, че опитът му за връчване представлява полагане на дължима грижа, поради което цитираните чл.10.5 и 6.1.2 не предвиждат фингирано връчване на съобщения. Съгласно ТР №8/2017г и ОСГТК на ВКС . Предсрочната изискуемост не може да бъде приложена по отношение на вече падежирали вноски към момента на обявяването ѝ, а само за тези, чиято изискуемост не е настъпила. В случая изявлението на банката за обявяване на кредита за предсрочно изискуем е инкорпорирано в исковата молба, както и в приложения към нея документ-от 27.04.2021г, и следователно изявлението поражда правни последици с връчване на препис от исковата молба с приложенията на ответната страна. В случай, че в договора няма уговорки относно връчването на съобщения и пощенската пратка е върната като недоставена, независимо от причините за това / какъвто е настоящия случай/, волеизявлението на кредитора за обявяване на предсрочна изискуемост на вземането по договора за кредит не може да се счита получено от длъжника. Ако в договора не са разписани ясно съответните предпоставки или фактически констатации, при наличието на които ще се счита, че е положена дължимата грижа от кредитора, и ако неуспешният опит за връчване не е приравнен на фактическо получаване и не е обвързан с конкретни последици за получаващата страна, то не може да се приеме, че договорната клауза предвижда фингирано връчване на съобщения. В настоящия случай нито в посочените клаузи, нито в останалите договорни клаузи са предвидени ясни правила относно предпоставките, при които кредиторът може да счита, че опитът му за връчване представлява полагане на дължима грижа, поради което по договора не е предвидено фингирано връчване на съобщения. Поради горното съдът счита, че не може да се приеме , че преди подаване на Заявлението по чл.410 от ГПК е извършено уведомяване на длъжника за обявяването на предсрочната изискуемост . Съгласно т 18 от ТР №4/2014г на ОСГТК на ВКС вземането, произтичащо от договор за банков кредит става изискуемо, ако кредиторът е упражнил правото си да направи кредита предсрочно изискуем. Обявяването на кредита за предсрочно изискуем в настоящото исково производство е правно-релевантен факт, който съдът съобразява съгласно чл.235 ал.3 от ГПК за претендираните суми. Съдът намира, че длъжникът е уведомен за предсрочната изискуемост на кредита с получаване от особения представител на ответника на преписа от исковата молба и приложените писмени доказателства, т е след подаване на заявлението за издаване на заповед по чл.410 от ГПК.

По делото е доказано, че ответникът не е заплатил на банката 5 месечни погасителни вноски по погасителния план: за 05.01.2021г, 05.02.2021г, 05.03.2021г, 05.04.2021г и 05.05.2021г или 153.57лв редовно падежирали главници. Съгласно указанията в т.1 от ТР №8/2017г. по т.д.№8/2017г. на ОСГТК на ВКС , предявеният иск по чл.422,ал.1 от ГПК е допустимо да бъде уважен само за вноските с настъпил падеж, ако предсрочната

изискуемост не е била обявена на длъжника преди подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение въз основа на документ. Ответникът възразява по отношение размера на тези задължения. По отношение на възражението на ответника за нищожност на клаузата на чл.4.4 от договора, тъй като нарушава правилото на чл.10 ал.3 от ЗЗД, съдът намира това възражение за неоснователно, тъй като капитализацията на лихва и анатоцизъмът не са тъждествени понятия. Лихвата при договорите за банков кредит по своята правна и икономическа природа съставлява цена – възнаграждение, което се заплаща на банката за ползването на предоставените на кредитополучателя парични средства. С оглед на това договорната лихва при банковите кредити съставлява стойност на капитала, който се отчужава за временно ползване. В разпоредбата на чл. 24, ал. 1 ЗКСД, който регламентира основни правила при отпускане на „студентски“ кредит е регламентирано, че общият размер на задължението на кредитополучателя се формира след изтичане на гратисния период и включва главницата, чийто размер се определя от сумата на отпуснатите средства за такси и/или издръжка и лихвата, дължима от кредитополучателя за срока на договора за кредит. Уговорката за начисляване на лихва по време на гратисния период, която се капитализира годишно не противоречи на чл. 24, ал. 1 ЗКСД, тъй като не предвижда задължението на кредитополучателя да се формира по различен от законоустановения начин. В чл. 10, ал. 3 ЗЗД е предвидено, че олихвяването на изтекли лихви става съобразно наредбите на БНБ. Ето защо анатоцизъмът е допустим само съобразно наредбите на БНБ. Следва да се съобрази обаче, че е създаден специален режим за капитализиране на лихви за банките. Съгласно правната теория капитализацията на лихвите е явление, което се различава от анатоцизма. Уговорката за капитализация, за разлика от уговорката за анатоцизъм има новативен характер. С нея се погасява първоначалният дълг към банката. При капитализацията към неизискуема главница се прибавят неизискуеми лихви. В настоящият случай е налице именно такава уговорка, по време на гратисния период, върху кредита се начисляват лихви, но не се дължи плащането им, т.е. не настъпва техният падеж, същите впоследствие се прибавят към главницата, с което на практика задължението се новира.

Съдът намира, че обективно съединените искиве установителни искиве се явяват частично основателни и доказани по отношение на претенциите за претендираните суми от 153.57лв. редовно падежирали главници, както и 34.01лв. обезщетение за забава върху редовно падежирали главници от 05.01.2021г-24.05.2021г вкл като за периода от 13.03.2020г-13.05.2020г вкл не се начислява обезщетение за забава. Следва ответницата да заплати и законна лихва върху главницата, считано от подаване на заявлението в съда 18.06.2021. до окончателното изплащане, като установителните искиве в останалата част следва да се отхвърлят като неоснователни и недоказани.

Поради частичната неоснователност на главно предявените обективно съединени искиве, съдът дължи произнасяне по евентуално предявените осъдителни искиве. Съображенията на съда, касаещи валидността на договора за кредит са относими и по настоящият иск, ето защо не е необходимо да се възпроизвеждат отново. Между страните

съществувал валиден договор за кредит, длъжникът не е платил пет месечни вноски, в резултат на което за банката, съобразно договора за студентски кредит е възникнало право да обяви кредита за предсрочно изискуем. Това право е реализирано с връчване на исковата молба и документите приложени към нея. В тази хипотеза узнаването за това изявление следва да се зачете от съда на осн. чл. 235, ал. 3 ГПК и да бъде взето предвид при решаване на делото. По тези причини съдът приема, че с предявяването на осъдителния иск и получаване на препис от исковата молба, ответникът е уведомен за правомощието на ищеца по чл. 60 ЗКИ и последното е упражнено надлежно на 11.01.2022г, а с това всички останали непадежирали вноски стават предсрочно изискуеми. Съдът намира претенциите на ищеца за заплащане от ответницата на сумите 5100.90лв. предсрочно изискуема главница, 169.28лв. изискуема редовна възнаградителна лихва от 05.12.2020г-24.05.2021г, както и законна лихва върху главницата от подаване на исковата молба в съда-01.10.2021г до окончателното изплащане се явяват основателни и доказани и следва да бъдат уважени. Съдът намира, че предсрочната изискуемост е настъпила едва с връчване на исковата молба, следователно не се дължи претендираното обезщетение за забава от 34.01лв. върху предсрочно изискуемата главница от 25.05.2021г до 17.06.2021г вкл. и следва да бъде отхвърлена тази претенция като неоснователна и недоказана.

На основание чл.78, ал.1 от ГПК, вр. с т.11г от Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. на ВКС по тълк. д. № 4/2013 г., ОСГТК, следва да бъде осъден ответника да заплати на ищеца направените разноски съобразно уважената част от исковите, както следва: в заповедното производство са присъдени на заявителя 159.24лв., представляващи платена държавна такса от 109.24лв и 50лв. юрисконсултско възнаграждение, като съобразно уважената част от исковите, следва ответницата да заплати на ищеца сумата от 4.60лв. направени разноски. В настоящото производство ищецът е направил разноски от 310.18лв. платена ДТ, 592.72лв. платено възнаграждение за особен представител. Ищецът е представляван от особен представител юрисконсулт и съдът определя възнаграждението му по чл.14 ал.1 от НЗПП вр чл.28 от ЗПП в размер на 150лв., като общо разноските на ищеца по настоящото дело са 1052.90лв., от които ответницата следва да заплати на ищеца сумата 1046.15лв. направени разноски по настоящото производство съобразно уважената част от исковите.

Водим от горното съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на П. П. П. с ЕГН ***** от гр.Б.ч., община П., ул. *** съществуването на вземането на „РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ)” ЕАД, гр.С., район Л., бул. ***, ЕИК ***, представлявано от А. В. А. и прокуриста М. Т. П., с процесуален представител юрисконсулт Л.Х., за сумите 153.57лв. редовно падежирали главница и 4.44лв. обезщетение за забава върху редовно падежирали главници от 05.01.2021г-05.05.2021г за периода 05.01.2021г-24.05.2021г, ведно със законната

лихва върху главницата от 18.06.2021г до окончателното изплащане.

ОТХВЪРЛЯ предявените обективно съединени иски по чл.422 ал.1 от ГПК за признаване за установено, че П. П. П. с ЕГН ***** дължи на „Райфайзенбанк/България/“ ЕАД гр.С. с ЕИК *** следните суми: 5100.90лв. предсрочно изискуема главница от 25.05.2021г, 169.28лв. изискуема редовно възнаградителна лихва от 05.12.2020г-24.05.2021г.вкл., 34.01лв. обезщетение за забава върху предсрочно изискуемата главница от 25.05.2021г-17.06.2021г вкл. и законна лихва върху главницата от 18.06.2021г до окончателното изплащане, като неоснователни.

ОСЪЖДА П. П. П. с ЕГН ***** от гр.Б. ч., община П., ул. *** да заплати на „РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ)“ ЕАД, гр.С. , район Л., бул. ***, ЕИК ***, представлявано от А. В. А. и прокуриста М. Т. П., сумите 5100.90лв. предсрочно изискуема главница от 11.01.2022г, 169.28лв. изискуема редовно възнаградителна лихва от 05.12.2020г-24.05.2021г.вкл., ведно със законната лихва върху главницата, считано от подаване на исковата молба в съда 01.10.2021г до окончателното изплащане, КАТО ОТХВЪРЛЯ претенцията за сумата 34.01лв. обезщетение за забава върху предсрочно изискуемата главница от 25.05.2021г-17.06.2021г вкл. като неоснователна и недоказана.

ОСЪЖДА П. П. П. с ЕГН ***** от гр.Б. ч., община П., ул. *** да заплати на „РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ)“ ЕАД, гр.С. , район Л., бул. ***, ЕИК ***, представлявано от А. В. А. и прокуриста М. Т. П. сумите: 4.60лв. направени разноси по заповедното производство по ЧГрД№ ***/2021г на ПРС съобразно уважената част от исковите и 1046.15лв направени разноси в настоящото производство.

Решението подлежи на обжалване пред ВТОС в двуседмичен срок от съобщението.

Съдия при Районен съд – Павликени: _____